

Besluit

**Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de
accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de intensieve zorgen en de
spoedgevallenzorg (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven**

datum	1. Inleiding
19 mei 2014	Bij brief van 22 april 2013 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven te Gent een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
onderwerp	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de intensieve zorgen en de
Definitief	spoedgevallenzorg (bachelor na bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 22 april 2013 en
accreditatierapport en -besluit	ontvankelijk verklaard op 8 mei 2013.
(001762)	
bijlage	

- 2 De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (Vluhr).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Jos Geebelen, algemeen profiel;

Leden:

- Kurt Pieters, vakdeskundige intensieve zorgen;
- Jos Aendekerk vakdeskundige spoedgevallenzorg;
- Martin Valcke, onderwijsdeskundige;
- Sylvia Thirion, studente KATHO, (student-lid).

Secretaris:

- Daphne Carolus, stafmedewerker kwaliteitszorg;

De visitatie heeft plaatsgevonden op 26 en 27 januari 2012. Het visitatierapport dateert van 21 maart 2013.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de Vluhr vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.
- Dat er na de inhoudelijke analyse van de aanvraag nog enkele vraagpunten waren waarvoor de NVAO een nadere toelichting nodig achtte.

De NVAO heeft aanvullende vragen gesteld over de uitrol van het competentieprofiel in het programma en de manier waarop de opleiding is omgegaan met een aantal verbeterpunten en aanbevelingen uit het rapport. De verbeterpunten betreffen het didactisch concept, variatie in de werkvormen, variatie in de toetsvormen en objectiviteit van de toetsing. Tijdens deze procedure heeft de instelling een nota bezorgd waarin een aanvullende toelichting werd gegeven. De NVAO heeft op basis van de toelichtingsnota besloten tot het vervolgen van de accreditatieprocedure, zonder bijkomende visitatiehandelingen, maar wél met inachtnaam van de door de instelling aangeleverde toelichting.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport en de aanvullende informatie.

Doelstellingen

De commissie beoordeelt het facet 'niveau en oriëntatie' als voldoende. Zij heeft kunnen vaststellen dat er ruimschoots aandacht is voor competentiegericht leren in de opleidingsdoelstellingen en dat de opleiding haar doelstellingen actief afstemde op haar individuele en het algemene competentieprofiel. In het competentieprofiel van de opleiding worden de algemene, beroepsgerichte en de beroepsspecifieke competenties correct verwerkt. Het competentieprofiel is opgebouwd uit zes rollen die samen 21 competenties bevatten, en die verder geconcretiseerd worden in 82 indicatoren. De zes rollen zijn: de verpleegkundige als persoon die handelt naar de beroepsspecifieke attitudes, als klinisch beoordelaar en zorgverlener die professioneel verpleegkundige zorg op maat verleent, als organisator en coördinator die diverse aspecten van de zorg organiseert, als professional die een bijdrage levert aan het bevorderen van de kwaliteit van de verpleegkundige zorg, als lid van het team dat intra- en interprofessioneel samenwerkt om de visie en de doelen van de zorg te realiseren, en als een lid van de samenleving waarin hij / zij een rol vervult in functie van gezondheid en welzijn. Elk van de competentie-indicatoren kent vier niveaus, die de groei in het competentieniveau duidelijk maken. De internationale dimensie in de opleidingsdoelstellingen moet volgens de commissie verder uitgebreid worden. Daarnaast wil zij de opleiding aanbevelen om de opleidingsdoelstellingen systematischer bij te sturen aan de hand van op feedback geformuleerde verbeteracties.

De commissie acht het facet 'domeinspecifieke eisen' voldoende. De commissie stelt dat er adequaat aandacht geschonken wordt aan de beroepsvaardigheden en -kennis in de doelstellingen en heeft kunnen vaststellen dat de opleiding haar doelstellingen hiertoe heeft

Pagina 3 van 14 afgetoetst met het werkveld. De doelstellingen en het eigenlijke competentieprofiel werden meer specifiek opgemaakt in samenspraak met het overlegplatform waarin het werkveld en de beroepsorganisaties zetelen. Ook werden zij middels dit overleg gevalideerd door de beroepsverenigingen VVVS en VVIZV. De commissie heeft vastgesteld dat de doelstellingen en het competentieprofiel verder getoetst worden tijdens de vele informele contacten met het beroepenveld, maar is van oordeel dat een verdere formele aftoetsing hier nog nodig is. De commissie heeft daarnaast kunnen vaststellen dat de zes geformuleerde rollen voldoende in overeenstemming waren met zowel de in Vlaanderen decretaal bepaalde algemene als algemeen-beroepsgerichte competenties (Structuurdecreet 2003) als met de domeinspecifieke eisen die in het DSRK van de commissie werden vooropgesteld. Die domeinspecifieke eisen werden ook voldoende afgetoetst met de binnenlandse opleidingen en kwamen tot stand in overeenstemming met de wetgeving. De commissie beveelt de verdere (formele) aftoetsing en profilering van de domeinspecifieke eisen met buitenlandse gelijkaardige opleidingen aan.

Programma

De commissie beoordeelt het facet 'eisen professionele en academische gerichtheid van het programma' als voldoende. Doordat vele opleidingsonderdelen verzorgd worden door artsen, verpleegkundigen en andere deskundigen uit het werkveld is er een impliciete garantie voor de actualiteit en / of professionele gerichtheid ervan. Het aandeel vakliteratuur en bronvermeldingen in het studiemateriaal zou volgens de commissie wel moeten worden verhoogd. Daarnaast wil de commissie ook meer aandacht vragen voor de verwevenheid van het onderwijs in de opleiding met de praktijk van het verpleegkundige beroep. De commissie vraagt de opleiding daarnaast te onderzoeken hoe zij de regionale focus van de gastdocenten op zowel korte als lange termijn kan verleggen. De commissie heeft wel kunnen vaststellen dat de stage voldoende omvangrijk is om te kunnen voorzien in een groot aandeel in de verwerving van de praktijkgerichte vaardigheden. Zij beveelt de opleiding aan om de competentieverwerving en de leermogelijkheden bij stages op de eigen werkplek verder te onderzoeken, en inspanningen te leveren om de objectiviteit van de begeleiding en de beoordeling te waarborgen. De interactie met het werkveld bestaat duidelijk door het grote aandeel gastlectoren, de bijscholingsdagen en de stage. De commissie waardeert de aandacht voor de prehospital interventies in het programma, maar vindt ook dat hier nog uitgebreider aandacht aan kan worden geschonken in het programma.

De commissie beoordeelt het facet 'relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma' als voldoende. Zij heeft kunnen vaststellen dat het niveau en de domeinspecifieke eisen van de opleiding in overeenstemming zijn met wat de opleidingsdoelstellingen vooropstellen en dat de betrokkenen over het algemeen tevreden waren over de vertaling van de opleidingsdoelstellingen in het eigenlijke programma en zijn opleidingsonderdelen. De commissie acht de oriëntatie van de opleiding voldoende in overeenstemming met die van een bachelor-na-bacheloropleiding voor een gespecialiseerde in de gezondheidszorg. De stage neemt een gewicht van 27 studiepunten aan in het studieprogramma. Ze moet daarmee een groot deel van de praktijkgerichtheid van het programma verzekeren. De commissie heeft echter haar twijfels over de vaardigheden en de attitudetraining en de aandacht hiervoor binnen de theoretische opleidingsonderdelen op het moment van het bezoek. De commissie was in dat kader wel al tevreden te vernemen in het actualisatierapport dat de opleiding reeds plant deze tekortkoming in het programma te verhelpen.

Pagina 4 van 14 De commissie heeft echter ook kunnen vaststellen dat de opleiding deze afstemming van vakinhoudelijke en domeinspecifieke eisen niet systematisch verifieert, en wil hiervoor aandacht vragen.

De commissie beoordeelt het facet 'samenhang van het programma' als voldoende. Zij heeft kunnen vaststellen dat het programma voldoende samenhangend is opgebouwd. De opleiding wordt gekenmerkt door een grote flexibiliteit. De commissie heeft kunnen vaststellen dat dit positief onthaald wordt door het werkveld en de studenten. Ook de alumni kijken hier positief op terug. Wat de stage betreft, heeft de commissie kunnen vaststellen dat de studenten tevens een grote vrijheid krijgen qua keuze van de stageplaats. Zo is het mogelijk voor studenten die al werken op een erkende dienst Intensieve zorg of Spoedgevallenzorg om 250 van de 450 uur, of 25 uur meer dan de helft van de stage-uren stage op de eigen werkplek te volgen. De commissie ziet de voordelen in van deze regeling, maar beveelt aan een uniform en rechtvaardig stageaanbod uit te bouwen voor zowel werkstudenten als reguliere studenten. De commissie heeft daarnaast kunnen vaststellen dat het programma bestaat uit zeven verplichte OPO's theorie en practica. Alle opleidingsonderdelen worden benaderd vanuit zowel intensieve zorg als spoedgevallenzorg. Sinds het academiejaar 2008–2009 biedt de opleiding de keuzeonderdelen 'Kinderintensieve' en 'Volwassenenintensieve' aan. Studenten die dat wensen, kunnen zich voor de beide keuzeonderdelen inschrijven. De commissie beveelt aan de inhoudelijke samenhang nog verder te versterken door het uitbouwen van keuze- en / of verdiepingsmogelijkheden. De commissie kan wel besluiten dat er over het algemeen voldoende samenhang wordt gewaarborgd in de programmaopbouw op inhoudelijk vlak.

De commissie beoordeelt het facet 'studielast' als goed. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de studielast in de opleiding in eerste instantie wordt bewaakt door de studietijdmetingen bij de studenten. Op basis van de feedback die de opleiding krijgt van de studenten, slaagt ze erin de studietijd te bewaken. De commissie heeft kunnen vaststellen dat het programma dan ook studeerbaar is, ondanks de soms zware combinatie van studie en werk- / privéleven. Wel beveelt de commissie aan om aandacht te hebben voor de studietijd- en studielastdiscrepantie tussen studenten die al op een erkende dienst Intensieve zorg of Spoedgevallenzorg werken, en studenten die dat niet doen. Ook dringt de commissie aan op het gebruik van zowel kwantitatieve als kwalitatieve methodes en op het formaliseren van de studietijdmetingen. De commissie vraagt de opleiding dan ook om de studietijdmetingen effectief en efficiënt in te richten en te blijven opvolgen. De commissie heeft wel kunnen vaststellen dat de opleiding een adequate analyse heeft gemaakt van de studiebelemmerende en -bevorderende factoren.

De commissie beoordeelt het facet 'toelatingsvoorwaarden als voldoende'. De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bachelor. De commissie heeft daarnaast kunnen vaststellen dat de opleiding een gedifferentieerde instroom kent. De aansluiting van het programma bij de vooropleiding met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden is volgens de commissie duidelijk aanwezig, maar de ervaring die de werkenden en niet-werkenden meebrengen, is niettemin voelbaar verschillend. Het aanbod en de structuur van de flexibele leerwegen zijn sterk uitgewerkt. Een significant aandeel van de studenten doet een beroep op een flexibel traject, in functie van de combinatie werk-gezin-studie. De commissie wil hiervoor haar waardering uitspreken. De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een bachelor-na-bacheloropleiding.

Pagina 5 van 14 De commissie beoordeelt het facet 'afstemming tussen vormgeving en inhoud' als onvoldoende. De commissie heeft moeten vaststellen dat er geen op de opleiding gericht didactisch concept aanwezig is, wat volgens haar een groot tekort vormt voor de efficiënte afstemming van de vormgeving op de inhoud. De commissie beveelt dan aan om een opleidingsgericht didactisch concept op te stellen dat kan worden ingezet voor de afstemming van de werkvormen op de doelstellingen. De commissie kan wel de onderstaande vaststellingen doen met betrekking tot de professionele gerichtheid van de werkvormen en hun kwaliteit. De opleiding schenkt aandacht aan de didactische werkvormen en hun aansluiting met de doelstellingen van het programma, maar de commissie is van oordeel dat er verder te weinig variatie in de werkvormen aanwezig is, met een grote nadruk op hoorcolleges en te weinig aandacht voor werkvormen die de praktijk tot haar recht laten komen in het programma. De stage vindt de commissie wel een adequate werkvorm hebben. Het eindwerk bestaat als werkvorm uit het schrijven van een paper over een verpleegkundig onderwerp in het vakgebied Intensieve zorg en spoedgevallenzorg, dat de student met de vaktitularis vastlegt. Het eindwerk moet de studenten aanzetten tot wetenschappelijke vaardighedenontwikkeling. De commissie ziet een kans in het aanpassen van de werkvorm verbonden aan het eindwerk. Zij ziet bijvoorbeeld een meerwaarde in groepswork, waarbij de samenwerking kan leiden tot de grondigere behandeling van onderwerpen of projecten.

In de aanvullende informatie zet de opleiding uiteen welke maatregelen er zijn gepland en genomen voor het opstellen en hanteren van een opleidingsgericht didactisch concept en meer competentiegerichtte werkvormen. De opleiding legt in de toelichtingsnota uit dat de verbetermaatregelen staan in een grote curriculumrevisie die gaande is binnen het studiegebied gezondheidszorg. De opleiding geeft aan dat er een nieuw gezamenlijk competentieprofiel is ontwikkeld en dat de competentiegerichtte focus in het leren de kern vormt van het nieuwe curriculum. De uitrol in het curriculum zit volgens de opleiding in de realistische praktijksituaties die als uitgangspunt worden genomen en dat studenten vanaf de start van de opleiding in de praktijk worden geplaatst. De opleiding stimuleert daarnaast docenten om competentiegerichtte werkvormen te hanteren en heeft een aantal medische vakken vervangen door praktijkgerichte vakken. De zichtbaarheid van de verpleegkundige invalshoek wordt volgens de opleiding vergroot door docenten uit de opleiding verpleegkunde en verpleegkundigen uit het werkveld in te schakelen.

De commissie beoordeelt het facet 'beoordeling en toetsing' als voldoende. De organisatie van de examens gebeurt semestrieel. Op het einde van elk semester wordt de inhoud van de theoretische OPO's bevraagd. De commissie heeft daarbij kunnen vaststellen dat de evaluatie hierbij evenwichtig in de tijd gebeurt. De communicatie over examens en toetsen verloopt volgens de commissie naar behoren. Studenten gaven tijdens de gesprekken aan dat ze ruimschoots op voorhand op de hoogte zijn van de examenvormen en -data. De commissie apprecieert dit. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de evaluatievormen zowel schriftelijke examens, mondelinge evaluaties als papers zijn, maar dat er ook een te groot aandeel aan schriftelijke, kennisgerichte examens is. De commissie beveelt daarom aan de variatie aan evaluatievormen tussen de verschillende opleidingsonderdelen beter te bewaken. Deze examens toetsen echter wel de kennis en het inzicht dat van de studenten gevraagd wordt, en dat op een behoorlijk en correct niveau. De commissie concludeert dat er daarnaast te weinig toetsing van de verpleegtechnische vaardigheden en attitudes aanwezig is. De commissie heeft vastgesteld dat deze enkel gebeurt tijdens de stage. De commissie vraagt daarom een grotere aandacht voor de toetsing van (verpleegtechnische) vaardigheden en attitudes, en vraagt voor de vaardigheidstoetsen objectieve criteria uit te werken.

Pagina 6 van 14 De evaluatie van de stages gebeurt volgens de commissie te weinig tussentijds door de opleiding zelf. De commissie vraagt hier aandacht voor. Daarnaast merkt de commissie het gevaar op van subjectiviteit in de beoordeling van een stage op de eigen dienst. Doordat de stagebeoordeling naar de stageplek wordt gedelegeerd en de school pas nadien feedback hierover krijgt, is deze werkwijze gevoelig voor gemengde belangen. De beoordeling van het eindwerk gebeurt op basis van de paper en op basis van de resultaten die de student boekt bij een voorstelling van zijn eindwerk voor een eindjury. De commissie heeft vastgesteld dat de interne begeleider tevens een belangrijke beoordelaar van het eindwerk is, maar is van mening dat de rollen 'begeleider' en 'beoordelaar' zo veel mogelijk gescheiden moeten blijven om de objectiviteit van de beoordeling te kunnen garanderen. De commissie beveelt een betere formele bewaking aan van de evaluatie en de kwaliteit ervan, specifiek een betere bewaking van deontologische implicaties bij de beoordeling van de stage door de eigen werkplek (van de student). De commissie heeft kunnen vaststellen dat de kwaliteitsbewaking van het toetsen in grote mate afhankelijk is van de bevragingen die jaarlijks worden uitgevoerd bij de studenten. Daarnaast is er een ombudspersoon aanwezig voor de studenten. Volgens de visitatiecommissie verzekeren deze maatregelen wel in zekere mate de kwaliteitsbewaking van het toetsen, maar zijn de maatregelen toch te min uitgewerkt op opleidingsniveau. Ze vraagt de opleiding hiervoor dan ook aandacht. De commissie heeft ten slotte tijdens de gesprekken met de studenten en de alumni kunnen vaststellen dat de eisen verbonden aan de evaluatie bij hen voldoende bekend waren en dat de evaluatieprocedure van de examencommissie voldoende bekend is bij de studenten en de gastlectoren.

In de aanvullende informatie zet de opleiding uiteen welke maatregelen er zijn gepland en genomen om meer variatie in de competentiegerichte toetsvormen aan te brengen en de objectiviteit van de toetsing te vergroten en bewaken. De opleiding legt in de toelichtingsnota uit dat verbeteringen in zowel het toetsbeleid als de toetsen zelf plaatsvinden in de bredere beleidsfocus van de instelling rondom toetsen en toetsbeleid. Zo zijn alle docenten geschoold rondom het opstellen van toetsen en is een toetsvisie voor het studiegebied gezondheidszorg opgesteld dat het kader vormt voor het toetsbeleid. Specifiek voor de opleiding Intensieve Zorgen en Spoedgevallenzorg is voor ieder opleidingsonderdeel een verantwoordelijke docent aangewezen die de leerinhouden op elkaar afstemt en de examens opstelt, wordt er voor iedere evaluatie een verbeter sleutel opgesteld en wordt de variatie in de toetsvormen structureel bij de opbouw van het nieuwe curriculum meegenomen als expliciet aandachtspunt.

De commissie geeft concluderend aan dat zij enerzijds verschillende tekortkomingen en aandachtspunten gezien heeft binnen de opleiding en haar programma, waarrond ze ook aanbevelingen heeft geformuleerd. Anderzijds heeft de commissie echter veel positieve praktijken en evoluties kunnen waarnemen tijdens het bezoek. De commissie maakt haar afweging voor haar oordeel op onderwerpniveau enerzijds op basis van onder andere deze negatieve en positieve punten; anderzijds maakt ze die op basis van de potentialiteit die aanwezig is binnen de opleiding. Finaal laat dit alles de commissie besluiten de opleiding een voldoende beoordeling toe te kennen op onderwerpniveau, ondanks een onvoldoende op facetniveau.

Inzet personeel

De commissie beoordeelt het facet 'eisen professionele gerichtheid' als voldoende. De opleiding valt sterk terug op het zestigtal gastlectoren om zo veel mogelijk expertise in het programma binnen te halen. Volgens de commissie verzekert hun aanwezigheid binnen het curriculum de onderwijsinbreng vanuit het beroepenveld.

Pagina 7 van 14 Ze wil wel aandacht vragen voor een grotere aandacht voor verpleegkundige expertise binnen het programma. De commissie heeft gehoord dat het personeel weinig internationale contacten in functie van de opleiding Intensieve zorg en spoedgevallenzorg onderhoudt en wil de opleiding vragen om aan een internationale afstemming van het programma te doen en in dat kader ook internationale contacten te verzekeren. Daarnaast wil de commissie de opleiding vragen de internationale activiteiten van de (gast) lectoren in kaart te brengen en de gerichtheid ervan ook te bewaken in het kader van de specialisatie Intensieve zorg en spoedgevallenzorg.

De commissie beoordeelt het facet 'kwantiteit personeel' als voldoende. De opleiding beschikte op het moment van het bezoek over een zestigtal gastlectoren en een vijftiental vaste lectoren. Net zoals de gastlectoren beschikken de contractueel verbonden onderwijskundige personeelsleden over een beperkte opdracht in de opleiding. Hoewel de commissie het voordeel van de expertise van de gastlectoren met een beperkte opdracht inziet, wil ze de opleiding toch vragen een kwantitatief evenwicht te zoeken tussen de vaste en gastlectoren om de continuïteit van de opleiding te garanderen. Zoals aangegeven is het verder voor de commissie moeilijk om een uitspraak te doen met betrekking tot de omvang van het personeel in relatie tot de studentenaantallen, omwille van het besproken hoge aantal gastlectoren met een beperkte opdracht. Het is de commissie wel opgevallen dat de taakbelasting van de opleidingscoördinator te hoog ligt. De werkdruk van de opleidingscoördinator dient volgens de commissie blijvend bewaakt te worden.

De commissie beoordeelt het facet 'kwaliteit van het personeel' als voldoende. De commissie wil haar appreciatie uitdrukken voor de grote mate aan expertise die in het lectorenkorps van de opleiding aanwezig is. Dit is in grote mate te danken aan een maximale inzet van de gespecialiseerde gastlectoren voor de onderwijsactiviteiten. Zij brengen een grote expertise mee. De professionalisering van de medewerkers is door hun beperkte opdracht echter niet gedegen aanwezig. Formeel gezien heeft de commissie wel kunnen vaststellen dat een professionaliseringsbeleid bestaat en dat de mogelijkheid wordt geboden aan KaHo-lectoren om deel te nemen aan inhoudelijke bijscholing. Op opleidingsniveau is de formele professionalisering niet verder uitgewerkt voor de KaHo-lectoren. Er wordt verder ook een hogeschoolbreed benoemings- en bevorderingsbeleid voor het onderwijzende personeel voorzien. De commissie heeft ook kunnen vaststellen dat dit beschikbaar en transparant is voor alle personeelsleden. In het kader van het hoge aantal gastlectoren, op wie benoemingen en bevorderingen niet van toepassing zijn, is de eigenlijke aanwezigheid van zulke procedures specifiek binnen de opleiding echter minder aan de orde.

Voorzieningen:

De commissie beoordeelt het facet 'materiële voorzieningen' als voldoende. Vooreerst kan de commissie aangeven dat een hogeschool-breed beleid inzake huisvesting en materiële voorzieningen aanwezig is en dat de kwaliteit van de materiële voorzieningen in de realiteit ook aan de maat was tijdens het bezoek. De bachelor-na-bacheloropleiding Intensieve zorg en spoedgevallenzorg wordt zowel aangeboden op de campus Dirk Martens (Aalst) als de campus Waas (Sint-Niklaas). De commissie heeft tijdens haar bezoek de campus Dirk Martens bezocht. De voorzieningen in Sint-Niklaas heeft ze niet fysiek bezocht, omwille van het geringe aantal studenten dat er de lessen volgt en het intensieve gebruik van het videoconferencingsysteem tussen de campus Dirk Martens en de campus Waas, dat de commissie wel uitgebreid heeft kunnen evalueren. Verder heeft ze een uiteenzetting en fotomateriaal te zien gekregen van de lokalen die worden gebruikt door de studenten op de

Wat betreft de campus Dirk Martens zijn een restaurant, een mediatheek met studielandschap en een sporthal ter beschikking. De opleidingen kunnen er verder gebruikmaken van een groot auditorium, verschillende gedegen uitgeruste computerlokalen en open leercentra. Er is verder draadloos netwerk beschikbaar voor lectoren en studenten. De aanwezige literatuur in de vorm van boeken, tijdschriften en databestanden specifiek voor de opleiding Intensieve zorg en spoedgevallenzorg in de bibliotheek, is volgens de commissie wel beperkt. Ze wil hiervoor aandacht vragen. De praktijklokalen op de campus Dirk Martens zijn allemaal geconcentreerd op dezelfde verdieping en worden gedeeld met de professioneel gerichte bacheloropleiding Verpleegkunde. Er is een 'verpleegkundig vaardigheidscentrum', dat bestaat uit een simulatie van een verpleegkundeafdeling. De commissie wil haar appreciatie uitspreken voor de bouw van dit centrum en de opleidingen wijzen op de grote mogelijkheden die dit centrum biedt. Ook op de campus Waas is een vaardigheidscentrum aanwezig, waarvan gebruik wordt gemaakt voor de vier practica. Uit de gesprekken met studenten en lectoren bleek dat de voorzieningen op de campus Waas behoorlijk zijn, en dat ze voorzien in de specifieke behoeftes van de bachelor-na-bacheloropleiding. Het systeem van videoconferencing, dat het mogelijk moet maken om studenten ook vanuit de campus Waas de lessen te laten volgen die plaatsvinden op de campus Dirk Martens, moet volgens de commissie wel herdacht worden. Hoewel het systeem functioneert, heeft de commissie vastgesteld dat er weinig interactie mogelijk is tussen lector en studenten. Het is de commissie tijdens de rondleiding op de campus Dirk Martens ook opgevallen dat er niet voldoende aandacht is voor brandveiligheid. Ze vraagt hier dan ook aandacht voor.

De commissie beoordeelt het facet 'studiebegeleiding' als voldoende. De informatieverstrekking aan potentiële, instromende studenten door de opleiding gebeurt volgens de commissie voldoende. Elke kandidaat-student krijgt daarnaast een intakegesprek bij de opleidingscoördinator. Tijdens dit gesprek worden de kandidaten uitgebreid geïnformeerd over de verwachtingen en de eisen van het programma, alsook over de belemmerende factoren wanneer men de studie wil aanvangen in combinatie met een voltijdse of deeltijdse baan. Ook de mogelijkheden tot het volgen van flexibele leertrajecten wordt in functie van de individuele situatie van de student op dit intakegesprek al besproken. De commissie wil in dat licht wel nog extra aandacht vragen voor de communicatie rondom EVC en EVK (cf. supra). De begeleiding die voorzien wordt in functie van de flexibele studietrajecten, verloopt volgens de studenten en alumni zeer effectief. De commissie wil daarvoor graag haar waardering uitdrukken. Studenten kunnen zowel op hogeschool- als opleidingsniveau terecht bij een examenombudspersoon, de opleidingscoördinator, lectoren en psychosociale begeleiders. Iedere student krijgt een supervisor toegewezen, bij wie men terecht kan voor studiebegeleiding. De eerste contactpersoon met betrekking tot de studiebegeleiding is de opleidingscoördinator. Hoewel de studiebegeleiding op de campus adequaat is uitgewerkt, is de begeleiding tijdens de stage door de aangestelde praktijklector volgens de commissie niet voldoende. De rol van de opleiding in deze dagelijkse begeleiding op de stageplek zou volgens de commissie moeten worden verbeterd, aangezien deze nu teveel in handen is van de stageplaats. Wat betreft de eindwerkbegeleiding vindt de commissie dat er te weinig voortgangsbewaking is met betrekking tot het eindwerkproces. De organisatie en de begeleiding van de internationale uitwisseling van studenten zijn op opleidingsniveau momenteel onbestaande, zo heeft de commissie moeten vaststellen. Op hogeschool- en departementaal niveau bestaan echter wel een organisatie en begeleiding van de uitwisselingen.

De commissie beoordeelt het facet 'evaluatie resultaten' als voldoende. Het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool en de opleiding wordt gekenmerkt door de gemeenschappelijke visie 'Krachtlijnen van het beleid van KaHo Sint-Lieven'. Op intranet is het kwaliteitsraamwerk voor alle organisatie-eenheden van de departementen te vinden: een missie, een overzicht van de kernprocessen, een toekomstvisie, en algemene en concrete doelstellingen om die visie te realiseren. De commissie is van oordeel dat het kwaliteitsbeleid en de aanpak van de interne kwaliteitszorg op dit moment voldoende zijn binnen de opleiding. Er worden bevestigingen en overlegmomenten ingericht om de opleidingsresultaten te toetsen. De bevestigingen gebeuren ook bij verschillende betrokkenen van het programma en betreffen zowel de kwaliteit van het onderwijs, als de relevantie en de actualiteit van het programma. Ze heeft vastgesteld dat de opleiding op het vlak van kwantitatieve bevestigingen ten eerste gebruikmaakt van enquêtes op hogeschoolniveau: de job-enquêtes bij pas afgestudeerden, studielastmetingen (driejaarlijks) en een accreditatiescan (eenmalig naar aanleiding van het ZER). Op het decentrale niveau van de opleidingen kent men daarnaast bevestigingen over de onderwijsactiviteiten bij studenten, studententevredenheid, tevredenheid bij gastlectoren en tevredenheid bij de deelnemers van de jaarlijkse bijscholingsdagen. Op kwalitatief vlak komen de resultaten voort uit periodiek werkoverleg tussen de opleidingscoördinator, de opleidingssecretaris, het opleidingshoofd en de studiegebied coördinator. Er is een jaarlijkse evaluatievergadering over de stage, een zesmaandelijks vergadering van de resonantieraad, een driemaandelijks vergadering van het 'Overlegplatform Hogescholen en Beroepsorganisaties Banaba IZ en Spoed', en daarnaast nog vele informele contactmomenten met alle betrokken partijen. De meetresultaten die de opleiding voorstelt, zijn volgens de commissie echter te vaak gestoeld op informele contacten. Zo worden de alumni momenteel enkel informeel bevestigd over de kwaliteit van de gevolgde richting. De enige uitzondering hierop is de eenmalige accreditatiescan die werd uitgevoerd naar aanleiding van het ZER bij KaHo-lectoren, gastlectoren, studenten, alumni en externen uit het werkveld. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de respons op de bevestigingen bij gastlectoren laag is. De commissie wil de opleiding vragen de formele bevestigingen bij gastlectoren nog op te voeren en de participatie daaraan actief te stimuleren. De commissie zou de opleiding ten slotte willen vragen werk te maken van een systematische bevestiging bij de alumni. Uit de gesprekken die de commissie met de alumni hield, bleek evenwel dat de (informele) meetresultaten die de opleiding aangeeft, blijken te kloppen. Het merendeel van de alumni is immers tevreden over de kwaliteit van de opleiding.

De commissie beoordeelt het facet 'maatregelen tot verbetering' als voldoende. Op basis van de bevestigingen bij de verschillende betrokkenen en de accreditatiescan die de opleiding uitvoerde naar aanleiding van het ZER, stelt de opleiding een verbeteractieplan op. Sommige van deze verbeterplannen leverden al concrete resultaten op. De opleiding plant momenteel nog verbeteracties op het vlak van het uitbouwen van internationalisering en practica. De commissie heeft vertrouwen in de uitvoering van die streefdoelen in de (nabije) toekomst en wil de opleiding ook aanmoedigen hier werk van te maken. De opleiding maakt volgens de commissie hierbij best zo veel mogelijk gebruik van de voordelen van de fusie met de HUB en de slagkracht die daarmee gepaard gaat. De commissie beveelt het systematisch doorvoeren van bijstellingen met betrekking tot de doelstellingen en het programma aan.

De commissie beoordeelt het facet 'betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' als voldoende.

Pagina 10 van 14 Door de invoering van de nieuwe organisatiestructuur wordt het onderwijskundige personeel van KaHo nu verzameld in de academische raad, de studiegebiedraad, het hogeschoolonderhandelingscomité HUB-KAHO (HOC) en de campusraad. De commissie is van oordeel dat het personeel voldoende betrokken wordt bij de interne kwaliteitszorg op hogeschool- en departementaal niveau, maar is wel van mening dat de betrokkenheid van met name de gastlectoren nog verder geformaliseerd en gesystematiseerd moet worden op opleidingsniveau. Wat betreft de vaste KaHo-medewerkers is er wel een tweemaandelijks overleg ('kernteam') en het 'onderwijsteam'. Ook de inbreng en de betrokkenheid van de studenten bij de opleiding in het kader van de interne kwaliteitszorg zijn voldoende, maar te weinig geformaliseerd. Momenteel is de inbreng beperkt tot de bevragingen, de studentenraad (tweemaal per jaar) en de vertegenwoordiging door één student in de resonantieraad. De commissie vindt het positief dat de opleiding werkt met een resonantieraad om zo het werkveld te betrekken bij het programma en de opleiding. De betrokkenheid van de directieleden van de stageplaatsen en de instellingen voor gezondheidszorg als vertegenwoordigers van het werkveld dient de opleiding echter te formaliseren en te systematiseren. Dit werd ook aangegeven als aandachtspunt door het werkveld tijdens de gesprekken met de commissie. Ten slotte is de commissie van mening dat alumni sterker bij het programma moeten worden betrokken. Momenteel ziet de opleiding hun inbreng nog over het hoofd. De commissie vraagt de opleiding dan ook hiervan werk te maken.

Resultaten

De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als voldoende. De commissie heeft tijdens de gesprekken kunnen vaststellen dat de verschillende betrokkenen van de opleiding tevreden zijn over de bereikte resultaten. Dit bleek vooral duidelijk uit de gesprekken met het werkveld, waarin de waardering voor de alumni naar voren kwam. Uit de gesprekken met de alumni bleek dat zij ook tevreden zijn over de opleiding. Hierbij verwezen de alumni voornamelijk naar de theoriecomponent. De praktijkcomponent van het programma vinden de alumni (en de studenten) te beperkt. Het gerealiseerde niveau van de kenniscomponent is volgens de commissie dan ook in orde. Ze wil wel aandacht vragen voor de verpleegkundige inhoud van die theorie en de opleiding daarbij vragen om een verschuiving door te voeren van de focus op biomedisch naar een meer verpleegkundig niveau. Of men effectief een basispakket aan vaardigheden verwerft, is echter zeer moeilijk te bepalen, aangezien de praktijkcomponent in de opleiding niet voldoende is uitgebouwd. Volgens de commissie is dit dan ook een problematische zaak, en dient de opleiding deze praktijkcomponent dan ook standvastig uit te bouwen om de verwerving van de basisvaardigheden te kunnen verzekeren. De kwaliteit van het eindwerk moet volgens de commissie beter. Zij beveelt aan de kwaliteit van het eindwerk te verhogen door de relevantie voor het verpleegkundige beroepenveld aan te scherpen, en de literatuurstudie uit te breiden en te versterken. De commissie heeft verder kunnen vaststellen dat de eindwerken per definitie individueel worden gemaakt en afgeleverd. Ze denkt echter dat de samenwerking met andere studenten een meerwaarde zou kunnen betekenen voor het uitwerken van meer omvattende en relevantere onderwerpen of projecten. De kwaliteit van de stage is volgens de commissie aan de maat. De commissie wil echter wel aandacht vragen voor de problematiek rondom de stageperiodes op de eigen werkplek. De commissie vraagt ten slotte aandacht voor internationalisering en beveelt aan om naast het investeren in studenten- en docentenmobiliteit ook de andere vormen van internationalisering verder uit te werken binnen de opleiding.

Pagina 11 van 14 De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als voldoende. De commissie heeft kunnen vaststellen dat het studierendement van de opleiding zeer hoog ligt. De gemiddelde studieduur is twee jaar voor de student. De opleiding voert momenteel geen formeel afhakersbeleid, maar zorgt wel voor metingen door een gesprek te voeren met afhakende studenten en hen een document in te laten vullen, waarin gepeild wordt naar de redenen van afhaken en de appreciatie van de opleiding. De commissie wil toch aandacht vragen voor een afhakersbeleid, omdat het een ideale manier is voor de opleiding om bepaalde tekortkomingen / problemen met het programma of de organisatie ervan te signaleren. Dit neemt echter niet weg dat de opleiding er momenteel in slaagt de oorzaken van het niet- slagen of afhaken vaak op informele manier te achterhalen door een gesprek met de student. De meest voorkomende redenen bevinden zich volgens de opleiding extern aan het studieprogramma. Zo is het vaak de combinatie gezin-werken-studeren die een grote factor speelt. De meest voorkomende redenen zijn een veeleisende baan, een zwangerschap en carrièrewissels.

Conclusie

De NVAO is in het licht van vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de aanvullende informatie het eindoordeel van de commissie navolgbaar maakt. De NVAO kan zich daarom aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport en de aanvullende informatie. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt daarom gevolgd.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	G
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	O
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de intensieve zorgen en de spoedgevallenzorg (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder Art. II.133 – 149, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de intensieve zorgen en de spoedgevallenzorg (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Aalst wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021

Den Haag, 19 mei 2014

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail 31 maart 2014 heeft mevrouw M. Vanhoorne namens de instelling, ingestemd met het ontwerp van accreditatierapport.

Pagina 14 van 14 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Hogeschool Sint-Lieven
– adres instelling:	Gebroeders De Smetstraat 1 B-9000 GENT BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in de intensieve zorgen en de spoedgevallenzorg
– niveau en oriëntatie	bachelor na bachelor
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	Ja
– vestiging opleiding	Aalst
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Gezondheidszorg
– bijkomende titel	Nee